

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/44/2020
Identifikačné číslo spisu: 3113231815
Dátum vydania rozhodnutia: 23.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3113231815.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne K. F. bývajúcej v R., zastúpenej S. advokátkou so sídlom v Žiline, Kysucká cesta č. 3, proti žalovanej JUDr. O. N. notárke so sídlom v T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou S. s.r.o., so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, Janka Jesenského č. 69, X. za účasti intervenienta na strane žalovanej O., o zaplatenie 26 433,17 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 15 C 173/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 28. marca 2018 sp.zn. 17 Co 103/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Intervenientovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa v konaní domáhala, aby súd zaviazal žalovanú nahradíť jej škodu, ktorú jej spôsobila tým, že ako notárka spísala vo forme notárskej zápisnice so žalobkyňou a jej bývalým manželom dohodu o vyporiadaní ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), ktorá ale bola neplatná z dôvodu, že v čase jej spisovania nebolo ešte ich manželstvo právoplatne rozvedené. V zmysle tejto dohody mala žalobkyňa nadobudnúť do výlučného vlastníctva byt s tým, že sa vzdá práva na náhradu toho, čo bolo z BSM vynaložené na výlučný majetok jej bývalého manžela. V dôsledku neplatnosti tejto dohody nenastali jej právne účinky, a tak za spoluvlastnícky podiel na byte musela zaplatiť. Tým došlo k úbytku jej majetku, teda škode, za ktorú zodpovedá žalovaná.

2. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. októbra 2016 č.k. 15 C 173/2013-174 zamietol žalobu s odôvodnením, že žalovaná nie je v danom spore pasívne vecne legitimovaná. K žalobkyňou tvrdenej škode malo totiž dôjsť v dôsledku výkonu verejnej moci [§ 4 ods. 4 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok)]. Keďže išlo o škodu

spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, za ktorú zodpovedá štát podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci, pasívne vecne legitimovaným mal byť štát, nie žalovaná. Navyše, postup žalovanej pri spísaní notárskej zápisnice zodpovedal zákonu a nemal znaky nesprávneho úradného postupu notárky a porušenia jej právnej povinnosti. Ku škode pritom prispela sama žalobkyňa (§ 415 Občianskeho zákonníka) tým, že v konaní o dedičstve po jej bývalom manželovi v súvislosti s vyporiadaním BSM neprihlásila svoju pohľadávku (právo na výplatu toho, čo bolo z BSM vynaložené na výlučný majetok bývalého manžela). Za dôvodnú považoval súd prvej inštancie aj žalovanou vznesenú námietku premlčania. V súvislosti s tým uviedol, že žalobkyňa musela mať najneskôr 30. augusta 2010 vedomosť o absolútnej neplatnosti notárskej zápisnice spísanej 5. novembra 2008. Dvojiročná (subjektívna) premlčacia doba podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka uplynula preto 30. augusta 2012 (resp. najneskôr 27. januára 2013). Trojiročná (objektívna) premlčacia doba v zmysle § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, začiatkom plynutia ktorej bol deň spísania notárskej zápisnice, uplynula 5. novembra 2011. Žaloba, ktorú podala žalobkyňa 12. novembra 2013, bola teda podaná po uplynutí premlčacej doby.

3. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. marca 2018 sp.zn. 17 Co 103/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny [§ 387 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa v odvolaní opodstatnene namietla nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie, že žalovaná nie je v danom prípade pasívne vecne legitimovaná. Toto konštatovanie odôvodnil odvolací súd poukázaním na § 40 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), ako aj analogické použitie ustanovenia § 33 ods. 1 Exekučného poriadku a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp.zn. 3 Cdo 129/2015. Podľa presvedčenia odvolacieho súdu mohla žaloba smerovať aj proti žalovanej. Napriek nesprávnym záverom z hľadiska pasívnej vecnej legitimácie je však odvolaním napadnutý rozsudok vecne správny, dôvodne založený na závere o premlčaní žalobou uplatneného práva. Bez ohľadu na začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka) došlo totiž k premlčaniu práva žalobkyne v objektívnej trojiročnej premlčacej dobe (§ 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ako správne uviedol súd prvej inštancie, trojiročná premlčacia doba uplynula tri roky od spísania notárskej zápisnice, teda 5. novembra 2011. Žalobkyňou 12. novembra 2013 podaná žaloba bola podaná po uplynutí tejto doby. Dodal, že otázna je tiež existencia skutočnej škody žalobkyne. Dôsledkom neplatnosti dohody o vyporiadaní BSM totiž nebolo len to, že nenadobudla polovicu bytu, ale aj to, že jej ostalo zachované protiplnenie (právo na náhradu toho, čo bolo z BSM vynaložené na výlučný majetok manžela). Keďže napadnuté rozhodnutie bolo vo výroku vecne správne, odvolací súd ho potvrdil.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Uviedla, že škoda jej nevznikla spísaním notárskej zápisnice žalovanou (5. novembra 2008), ale až právoplatnosťou rozhodnutia súdu (27. júna 2012), ktorým bolo určené, že nehnuteľnosti v katastrálnom území R. zapísané na liste vlastníctva č. XXXX a XXXX patria do dedičstva po jej bývalom manželovi; až tým došlo u nej k zníženiu majetku. Keďže objektívna premlčacia doba v zmysle § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka nezačala plynúť odo dňa spísania notárskej zápisnice, ako nesprávne uviedol odvolací súd, neuplynula 5. novembra 2011. Žaloba bola teda podaná pred uplynutím tejto premlčacej doby. Podľa názoru žalobkyne sa odvolací súd riešením otázky vzniku jej škody a plynutia objektívnej premlčacej doby odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú podľa nej predstavujú právne závery prijaté Najvyšším súdom Českej republiky v rozhodnutí sp.zn. 25 Cdo 2749/2004. Odvolaciemu súdu vytkla tiež nesprávnosť záveru týkajúceho sa samej podstaty škody a právnej možnosti účinne uplatniť v konaní o dedičstve svoju pohľadávku (právo na protiplnenie za to, čo bolo z BSM vynaložené na výlučný majetok poručiťľa). Žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu s poukázaním na rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 6 Cdo 129/2017 uviedla, že žalobkyňa odvodzuje odklon právnych záverov odvolacieho súdu od rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, teda rozhodnutia súdu cudzieho štátu, ktoré netvorí súčasť pojmu „ustálená prax dovolacieho súdu“. Podľa názoru žalovanej spočíva napadnutý rozsudok odvolacieho

súdu na vecne správnych skutkových a právnych záveroch. Navrhla dovolanie buď odmietnuť (ako neprípustné), alebo zamietnuť (ako nedôvodné).

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie rozhodnutia (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky).

8. Podľa názoru žalobkyne je jej dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

9. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

10. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

11. Podľa § 35 CSP o dovolaní rozhoduje najvyšší súd. Vzhľadom na teritoriálnu pôsobnosť CSP možno pod dovolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 CSP rozumieť len najvyšší súd, a nie aj Najvyšší súd Českej republiky (6 Cdo 79/2017, ale tiež 2 Cdo 56/2017, 3 Cdo 165/2018, 3 Cdo 25/2018, 3 Cdo 27/2019, 4 Cdo 7/2018, 5 Cdo 190/2018). Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením sp.zn. I. ÚS 106/2019 odmietol ako zjavne nedôvodnú sťažnosť proti rozhodnutiu najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 25/2018, pričom konštatoval, že tento právny záver najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti, či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam.

12. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem „ustálená prax dovolacieho súdu“ (1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1

písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priečiacemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

13. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovat“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje ho v dovolacom konaní (2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

14. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu. Pokiaľ dovolateľ nevysvetlí, ktoré rozhodnutie treba považovať za „skorší prípad“, dovolací súd nemá podklad pre takéto posudzovanie (nemôže posúdiť, či skutočne došlo k dovolateľom tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), čo v konečnom dôsledku znamená, že nemôže prikrčiť k meritórному dovolaciemu prieskumu.

15. V danom prípade žalobkyňa v dovolaní nešpecifikovala „ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu“ (neoznačila žiadny judikát, stanovisko alebo konkrétne rozhodnutie, ktoré by v zmysle R 71/2018 napĺňalo tento pojem). Dovolací súd preto na podklade jej dovolania nemal možnosť uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

16. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku o odmietnutí dovolania a výroku o nepriznaní náhrady trov dovolacieho konania intervenientovi; vo výroku o nároku žalovanej na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.